

Unitat 12. Natura viva

Els animals		Els arbres i les mates
L'àguila El voltor El falcó La cigonya La gavina La mona L'elefant El lleó L'ós La formiga L'alacrà L'ànec El gall El titot/el paó El corder La cabra El gat El gos El llop La llebre El conill La rabosa El bou La vaca L'esquirol L'estruç L'aranya L'ase El cavall El cérvol La zebra El tauró La balena El dofí La granota El gripau El cocodril La serp	El talp El ratolí El porc El porc senglar La cadenera El teuladí L'oroneta El colom El mussol La rata penada El lloro El cuc La palometa/la papallona El tàvec El grill L'abella El borinot La panerola La marieta El corcó La cuca de llum El polp D'altres La closca Les urpes El bec La ploma La pota La cua Les banyes La gàbia L'estable El pinso El pap El cadell El cau	El xop L'alzina L'avet L'esbarzer El xiprer El llorer L'om El pi El roure El surer El til·ler L'espígol El timó/el tomello La gespa El romaní Les flors L'assutzena El clavell La clavellina El crisantem La dàlia La rosella El gerani El gessamí El lliri La margarida El nard L'orquídia La rosa La tulipa

12.1 El nom dels animals

12.1.1 ✎ Feu grups i anoteu en primer lloc un animal que us agrade i digueu-ne tres adjectius; en segon lloc, digueu un altre animal que també us agrade però no tant i tres adjectius; en tercer lloc, tres adjectius sobre el mar; en quart lloc, el mateix però referent al bosc i, finalment, sobre el café.

Ex.: llebre (rapidesa, agilitat i nerviosisme), talp (perseverança, treballador i discreció)

1r _____

2n _____

3r _____

4t _____

5é _____

Ara toca fer una posada en comú i veure els gustos de la resta de la classe. Potser hi haurà més d'una sorpresa!

12.1.2 🗣 Escolteu la cançó de Joan Manuel Serrat interpretada per Sau i completeu les paraules que hi falten. A continuació feu un debat amb la resta del grup per a discutir quins són els factors que amenacen la natura en la societat actual.

PARE

Pare, digueu-me què li hem fet _____
que ja no canta.

Rellisca com un barb
mort sota un pam d'escuma blanca.

Pare, que el riu ja no és el riu!

Pare, abans que torne _____,
amague tot el que és _____.

Pare, digueu-me què li han fet al bosc,
que no hi ha _____.

A _____ no tindrem foc
ni a l'_____ lloc per a aturar-se.

Pare, que el bosc ja no és el bosc!

Pare, abans que es faça fosc
ompliu de vida el _____.

Sense llenya i sense _____, pare,
ens caldrà cremar la barca,
llaular el blat entre les runes, pare

i _____ amb tres panys la casa,
i deia vosté.

Pare, si no hi ha _____
no es fan pinyons, ni cucs, ni _____.

Pare, on no hi ha _____
no es fan _____, cera, ni mel.

Pare, que el camp ja no és el camp!
Pare, demà del _____ plourà sang,
el _____ ho canta plorant.

Pare, ja _____ aquí
monstres de carn amb _____ de ferro.

Pare, no, no tingueu por,
digueu que no, que jo us espero.

Pare, que estan matant la Terra!

Pare, deixeu de _____,
que això es pot salvar,
que ens han declarat la _____!

Joan Manuel Serrat

12.1.3 A continuació, teniu una versió peculiar del conte tradicional de la Caputxeta Vermella:

LA CAPUTXETA VERMELLA

Vet aquí que una vegada hi havia una persona jove que es deia Caputxeta Vermella i que vivia amb sa mare a la vora d'un gran bosc. Un bon dia sa mare li va demanar que portara una cistella de fruita fresca i aigua mineral a l'àvia —no perquè això fóra faena de dones, de cap manera no, sinó perquè era una obra generosa que contribuïa a crear un sentiment solidari. A més, l'àvia no estava malalta; ben al contrari estava en plena forma física i mental i era perfectament capaç de tenir cura d'ella mateixa en tant que persona adulta i madura.

Així doncs, la Caputxeta Vermella es va endinsar al bosc amb la cistella. Molta gent es pensava que el bosc era un lloc esporuguidor i perillós, i mai s'hi acostaven. Però la Vermella se sentia tan segura de la seva pròpia i incipient sexualitat que aquesta imatgeria freudiana tan òbvia no la intimidava gens.

De camí cap a ca l'àvia se li va acostar un llop que li va preguntar què duia en la cistella. Ella li va contestar:

—*Una mica de berenar saludable per a l'àvia, que és perfectament capaç de tenir cura d'ella mateixa en tant que persona adulta madura.*

—*¿Saps, bonica? —li va dir el llop—. Per a una xiqueta no és gens segur caminar per aquest bosc tota sola.*

—*Trobe molt ofensiu aquest comentari teu, profundament sexista —li va dir la Vermella—, però l'ignoraré perquè la teua tradicional condició de marginat social t'ha dut a enfrontar-te al món d'una manera pròpia; i del tot vàlida, evidentment. Ara, si em permets, he de prosseguir el meu camí.*

La Vermella va continuar pel camí ample, però el llop, —a qui la seva condició de marginat social l'havia alliberat de l'obediència esclava a les normes del pensament ortodox i occidental— sabia una dreuera per arribar abans a ca l'àvia. Hi va irrompre sense contemplacions i es va menjar l'àvia, una acció del tot comprensible venint d'un carnívor com ell. Llavors, com que no estava sotmés a les nocions rígides i tradicionals del que és masculí i femení, es va posar la camisa de dormir de l'àvia i es va ficar al llit.

La Vermella va entrar a la caseta i va dir:

—*Àvia, et porte berenar sense greixos i sense sal, i voldria que l'acceptares com un homenatge al teu paper de matriarca sàvia i nodridora.*

Des del llit, el llop va dir amb veu fluixa:

—*Vine més a prop, nena, que puga veure't.*

La Caputxeta Vermella va dir:

—*Ah, no me'n recordava que a nivell òptic, ets deficient com una rata penada. Àvia, quins ulls tan grossos que tens!*

—*És que han vist molt i han perdonat molt, filleta.*

—*Àvia, quines dents tan grosses que tens!*

—*Estic molt content de ser “qui” sóc i “com” sóc —va dir el llop i va saltar del llit. Va agafar la Caputxeta Vermella amb les urpes, decidit a devorar-la. La Caputxeta Vermella va cridar, alarmada no per l'evident tendència transvestista del llop, sinó per aquella invasió del seu espai personal.*

Els crits, els va sentir un company llenyataire que hi passava (ell, s'estimava més que li diguen “company tècnic en carburant forestal”). Va entrar corrents a la caseta, va veure l'avalot i va intentar intervenir-hi. Mentre alçava la destra, però, la Caputxeta Vermella i el llop es van aturar en sec.

—*Escolta, xicot! Què t'has cregut? —li va preguntar la Caputxeta Vermella.*

El company llenyataire va parpellejar i va intentar respondre, però no li eixien les paraules.

—*Entres ací com un individu d'una civilització primitiva, deixant que l'arma pense per tu! —va exclamar la Caputxeta Vermella— Sexista! Discriminador d'espècies animals! Què et fa suposar que*

les persones femenines i els llops no poden resoldre els seus problemes sense l'ajuda d'una persona masculina?

Quan va sentir el discurs apassionat de la Caputxeta Vermella, l'àvia va saltar de dins de la boca del llop, va agafar la destal del company llenyataire i li va tallar el coll. Després d'aquesta experiència traumàtica, la Caputxeta Vermella, l'àvia i el llop van sentir un profund sentiment solidari. Van decidir crear una comunitat alternativa, basada en el respecte mutu i la cooperació, i van viure feliços i van menjar anissos sense colorants ni conservants.

JAMES FINN GARNER, *Contes per a nens i nenes políticament correctes*,
Barcelona, Quaderns Crema, 1995 (adaptació)

12.1.4 Joc de rol

Imagineu que us trobeu a casa de la iaia de la Caputxeta justament en el moment en què algú acaba de tallar el coll al llenyataire. De sobte hi entren dos agents de policia, avisats per una veïna que ha escoltat l'avalot, per detenir-vos a tots i dur-vos a la comissaria. Allí sereu interrogats pel comissari Andreu Torrent, a qui haureu d'explicar: què estàveu fent?, qui l'ha assassinat?, què ha passat? El joc consisteix a defensar la *presumpta* innocència del personatge que us ha tocar representar. I els participants en aquest joc sou:

—LA CAPUTXETA ROJA

—EL COMISSARI

—EL LLOP

—L'AGENT DE POLICIA

—LA IAIA

—LA VEÏNA

12.2 Formació del futur i el condicional simple

12.2.1 El condicional

Aquest temps verbal expressa:

1. Una hipòtesi vinculada a una condició: *Si arribara prompte, soparia amb vosaltres.*
2. La cortesia: *Em podria indicar on és el carrer major?*

És el temps més habitual de les oracions condicionals.

Atenció als verbs de la 2a acabats en *-re*, perquè la *e* de l'infinitiu desapareix per a evitar el contacte amb la vocal de la desinència.

Condicional simple				
<i>Cantar</i>	<i>Vendre</i>	<i>Témer</i>	<i>Sentir</i>	<i>Patir</i>
cantar- ia	vendr- ia	temer- ia	sentir- ia	patir- ia
cantar- ies	vendr- ies	temer- ies	sentir- ies	patir- ies
cantar- ia	vendr- ia	temer- ia	sentir- ia	patir- ia
cantar- íem	vendr- íem	temer- íem	sentir- íem	patir- íem
cantar- íeu	vendr- íeu	temer- íeu	senter- íeu	patir- íeu
cantar- ien	vendr- ien	temer- ien	sentir- ien	patir- ien

Verbs irregulars

- **Haver:** hauria, hauries, hauria, hauríem, hauríeu, haurien
- **Voler:** voldria, voldries, voldria, voldríem, voldríeu, voldrien
- **Poder:** podria, podries, podria, podríem, podríeu, podrien
- **Saber:** sabria, sabries, sabria, sabríem, sabríeu, sabrien
- **Anar:** aniria, aniries, aniria, aniríem, aniríeu, anirien
- **Fer:** faria, faries, faria, faríem, faríeu, farien
- **Tenir:** tindria, tindries, tindria, tindríem, tindríeu, tindrien
- **Venir:** vindria, vindries, vindria, vindríem, vindríeu, vindrien

12.2.2 Futur

<i>1a conjugació</i>	<i>2a conjugació</i>	<i>3a conjugació</i>
<i>Parlar</i>	<i>Témer</i>	<i>Dormir</i>
parlaré	temeré	dormiré
parlaràs	temeràs	dormiràs
parlarà	temerà	dormirà
parlarem	temerem	dormirem
parlareu	temereu	dormireu
parlaran	temeran	dormiran

Casos especials

poder: podré, podràs, podrà...

saber: sabré, sabràs, sabrà...

voler: voldré, voldràs, voldrà...

anar: aniré, aniràs, anirà...

fer: faré, faràs, farà...

haver: hauré, hauràs, haurà...

12.2.3 Consulteu l'oracle de Delfos

L'oracle podrà descobrir el nostre futur i el nostre destí. Poseu-vos per parelles i escriviu 8 qüestions que vulgueu consultar i numereu-les. En un paper a part, redacteu les 5 respostes possibles. Les formes verbals han d'estar en futur.

Exemple: acabaré els meus estudis en el temps que he previst?

12.2.4 ✎ Completeu el quadre següent:

<i>Verb</i>					
<i>Infinitiu</i>	<i>Present d'indicatiu</i>	<i>Indefinit</i>	<i>Perifràstic</i>	<i>Futur</i>	<i>Imperfet d'indicatiu</i>
		<i>he vingut</i>			
					<i>coneixia</i>
			<i>vaig poder</i>	<i>podré</i>	
<i>tenir</i>					
<i>ser</i>					
					<i>encenia</i>
<i>escoltar</i>					
	<i>preferisc</i>				<i>preferia</i>
	<i>crec</i>			<i>creuré</i>	
<i>anar</i>	<i>vaig</i>				
<i>agafar</i>					<i>agafava</i>
		<i>he vist</i>			
			<i>vaig llegir</i>		
	<i>escric</i>				<i>escrivia</i>
<i>beure</i>		<i>he begut</i>			
		<i>he fet</i>			<i>feia</i>
<i>gitar-se</i>					
		<i>he viscut</i>		<i>viuré</i>	

12.2.5 ✍ Poseu en futur les formes verbals que hi ha entre parèntesis:

- Demà _____ (ANAR) al zoo i _____ (VEURE) elefants i mones.
- La setmana pròxima Maria _____ (PARLAR) amb mi per a anar a escollir el ram d'orquídies.
- No sé si Isabel _____ (VOLER) acceptar l'anell de robins que Pep li _____ (REGALAR) pel seu aniversari.
- Pere _____ (DONAR) menjar al gat i al peix durant les vacances.
- Lluïsa no _____ (PODER) eixir demà del despatx fins a les 10.00 h.
- Fins al juliol Patrícia no _____ (SABER) si _____ (TENIR) el treball que ella volia.
- Àngels _____ (FER) un pastís de maduixa i bresquilles per al dinar.
- Si no separen el teu gos del meu _____ (BARALLAR-SE).
- Dissabte Joan i tu _____ (FER) una excursió a Mariola per a recollir timó i sàlvia.

12.2.6 ✍ Amb l'ajuda de les imatges que hi ha a continuació, completeu aquest encreuat:

		3	4				
				5		7	8
	2			C	6	C	M
1	C		P		P		
B							
		D		V			
						M	
							L
	A						

Vertical

